

**ВЗАЄМОДІЯ УПОВНОВАЖЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ (ОСІБ) З ПИТАНЬ
ЗАПОБІГАННЯ ТА ВІЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ ІЗ ДЕРЖАВНИМИ
ОРГАНАМИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПЕРЕВІРОК Е-ДЕКЛАРУВАННЯ**

Марина Юрійвна ЩЕРБАК,

*аспірант кафедри правоохоронної
діяльності та поліцейстики
факультету № 6 Харківського
національного університету
внутрішніх справ*

04.09.2019 року Кабінет Міністрів України постановою №706 «Питання запобігання та виявлення корупції» (далі – Постанова №706) затвердив типові положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції (далі - Положення) [1]. Дані положення деякою мірою відтворює попереднє яке у свій час було затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 року № 1422.

Постановою №706 вперше було підняте питання щодо обов'язковості утворення підрозділів та введення уповноваженого підрозділу (особи) з питань запобігання та виявлення корупції. Починаючи з 03 жовтня

2013 року, відповідно керівники державних органів, органів місцевого самоврядування та ін. зобов'язані утворити та забезпечити функціонування уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції.

02.10.2019 року на законодавчому рівні було визначено статус, функції та основні завдання уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції в органах влади, що мало на меті забезпечення їхньої достатньої незалежності як з боку Національного агентства запобігання корупції, так і від керівництва органів, в яких діють такі підрозділи (уповноважені особи). Відповідно, основними завданнями уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) визначено: 1) розроблення, організація та контроль за проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією; 2) організація роботи з оцінки корупційних ризиків у діяльності відповідного органу, підготовки заходів щодо їх усунення, внесення керівнику такого органу відповідних пропозицій; 3) надання методичної та консультаційної допомоги з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції; 4) здійснення заходів з виявлення конфлікту інтересів, сприяння його врегулюванню, інформування керівника відповідного органу та Національного агентства про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для його врегулювання; 5) перевірка факту подання суб'єктами декларування декларацій та повідомлення Національного агентства про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій; 6) здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства; 7) забезпечення захисту працівників, які повідомили про порушення вимог антикорупційного законодавства, від застосування негативних заходів впливу з боку керівника або роботодавця відповідно до законодавства щодо захисту викривачів; 8) інформування керівника відповідного органу, Національного агентства або інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції [2].

Уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції є спеціальним підрозділом в органі влади, підприємстві, установі, організації, на який покладено вжиття заходів у вказаних двох напрямках (запобігання корупції та виявлення корупції), для чого він має передбачені законодавством та локальними актами (передусім, Антикорупційною програмою) спеціальні повноваження. Важливим аспектом діяльності уповноважених підрозділів (осіб), який покликаний сприяти належному виконанню ними своїх повноважень, є належна кваліфікація працівників, відповідальних за антикорупційну діяльність.

Також, новелою можна вважати питання, щодо правомірності покладення обов'язків на певний підрозділ чи особу без утворення нових підрозділів чи уведення посад. Потрібно зауважити, що основним завданням цієї норми є недопущення виникнення конфлікту інтересів між виконанням обов'язків, які випливають із реалізації функцій

уповноважених підрозділів та тими обов'язками, які можуть унеможливити їх ефективне виконання.

Пункт 6 Положення прямо забороняє покладати на уповноважений підрозділ обов'язки, що не належать або виходять за межі його повноважень чи обмежують виконання покладених на нього завдань, а саме:

- контроль за дотриманням у державних органах, організаціях вимог антикорупційного законодавства;
- проведення організаційної та роз'яснювальної роботи із запобігання, виявлення і протидії корупції;
- обмежень щодо використання службових повноважень чи свого становища;
- запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними відповідно до статті 24 Закону України «Про запобігання корупції» [3];
- обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності; обмежень щодо спільної роботи близьких осіб та ін.

Роз'яснювальна робота із запобігання, виявлення і протидії корупції має носити системний характер і спрямовуватися на забезпечення належного знання та розуміння працівниками органу, підприємства, установи чи організації положень антикорупційного законодавства. У період з 1 січня по 1 квітня актуальним є проведення занять з питань заповнення декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.

У випадку встановлення факту неподання чи несвоєчасного подання декларацій суб'єктами декларування відповідно до вимог Закону відповідальний підрозділ (особа) органу, в якому працюють (працювали) суб'єкти декларування, повідомляє про це Національне агентство упродовж трьох робочих днів з дня виявлення такого факту.

У випадку підтвердження факту неподання декларації суб'єктом декларування відповідно до вимог Закону Національне агентство письмово повідомляє такого суб'єкта про факт неподання декларації, керівника органу, в якому працює (працював) відповідний суб'єкт декларування, та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

За несвоєчасне подання без поважних причин декларації передбачено адміністративну відповідальність відповідно до статті 17-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення [4], а за умисне неподання декларації - кримінальну відповідальність згідно із статтею 366-1 Кримінального кодексу України [5].

Таким чином, враховуючи вищевикладене, слід наголосити на тому, що прийнявши Постанову №706 законотворці частково вдосконалили механізм дій уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції сформулювавши визначення та окресливши сферу діяльності уповноважених. Але питання щодо уповноважених та їх діяльності є відкритим адже наявність прогалин спонукає законотворців та науковців активізувати процеси нормо творення з цього питання.

Список використаних джерел:

1. Питання запобігання та виявлення корупції: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.09.2013 № 706. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/706-2013-%D0%BF/> (дата звернення: 01.12.2019).
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції: Закон України від 02.10.2019 № 140-IX. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/140-20> (дата звернення: 01.12.2019).
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1700-18> (дата звернення: 01.12.2019).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-X. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 01.12.2019).
5. Кримінальний кодекс України: Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 01.12.2019).